U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **K. A.**, zast. Mgr. Janem Urbanem, advokátem, se sídlem Heyrovského 1178, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. 4. 2012, č. j. 29 Az 9/2011 - 68,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Janu Urbanovi **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v částce 2880 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í:

Žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 3. 2011, č. j. OAM-245/VL-18-ZA14-2009, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a dále mu udělil doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu na dobu 12 měsíců od právní moci rozhodnutí. Podle žalovaného požádal žalobce o udělení mezinárodní ochrany z důvodu nedemokratického režimu ve vlasti a nízké úrovně tamního zdravotního systému. Žalovaný neshledal v tvrzeních žalobce důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu, neboť žalobce nebyl ve vlasti pronásledován za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobce od roku 2001 podporoval opoziční hnutí v čele se Z. P., v témže roce se zúčastnil i pochodu „Černobylská cesta“. Cílem bylo zkvalitnění lékařské péče a pomoc lidem z oblastí zasažených černobylskou havárií. Účastnil se akcí pořádaných stranou BNF, avšak do této strany nevstoupil, neboť nemá v politické strany důvěru. Od roku 2005 měl problémy s milicí, tyto problémy se zhoršily od roku 2007, kdy jej milice navštěvovala i dvakrát měsíčně, po konání mítinků i častěji. Žalovaný označil žalobcova tvrzení za rozporuplná a neshledal v nich důvody pro udělení

mezinárodní ochrany podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Nedospěl rovněž k závěru, že by žalobce naplnil důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Požadavek na kvalitnější lékařskou péči nelze podle žalovaného podřadit těmto důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný nedospěl ani k závěru, že by žalobci hrozilo jiné pronásledování z některého z důvodů podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobce dále nesplnil ani podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 13 zákona o azylu.

Žalovaný dále uvedl, že při posuzování podmínek pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu zohlednil zdravotní potíže žalobce, přitom nastínil okolnosti zajišťování lékařské péče v Bělorusku. Uvedl, že lékařská péče je formálně bezplatná, mimo státem poskytovanou péči existuje systém zdravotního pojištění, prakticky však zdravotnictví příliš nefunguje. Žalovaný uvedl, že zdravotní problémy žalobce by měla být schopná řešit Městská nemocnice v Minsku, příp. Vědecké centrum kardiochirurgie v Minsku.

Žalovaný dále dospěl k závěru, že s ohledem na aktuální politickou situaci v zemi původu žalobce po prezidentských volbách v roce 2010 nelze u žalobce vyloučit skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, a proto žalobci udělil doplňkovou ochranu, a to na dobu 12 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí.

Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. 4. 2012, č. j. 29 Az 9/2011 - 68, bylo rozhodnutí žalovaného zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Soud se ztotožnil se závěry žalovaného, že žalobci a jeho manželce hrozí v zemi původu nebezpečí vážné újmy z důvodů, jimž se obsáhle věnoval ve svém rozhodnutí. Soud však uvedl, že žalobce v průběhu pohovorů neventiloval pouze nespokojenost se svou léčbou, ale i to, že nemohl sehnat léky pro svou srdeční chorobu, pro kterou má být v České republice operován, a dále, že zemi původu opustil i proto, že poté, co byl vážněji nemocen, připisuje svůj zdravotní stav zejména následkům své dlouhodobější účasti při likvidaci jaderné havárie v Černobylu a jeho pobyt v zamořeném prostředí znamená prakticky smrt. Z těchto důvodů považoval žalobce za nezbytné změnit zásadním způsobem klima; k tomu předložil zprávu o následcích této jaderné havárie. Soud uvedl, že nemůže předjímat závěry, které měl žalovaný učinit ohledně těchto tvrzení a udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, nicméně dospěl k závěru, že žalovaný tyto okolnosti nedostatečně zvážil. Rozdílná úroveň zdravotnictví sice nemůže být naplněnou podmínkou mezinárodní ochrany, nicméně žalovaným uváděné rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2004, č. j. 5 Azs 38/2003 - 58, v němž se soud zabýval případem žalobkyně, která tvrdila ekologický problém pobytu ve znečištěné černobylské zóně, na souzenou věc nedopadá, neboť žalobce zdůrazňoval onemocnění v důsledku přímé účasti na likvidaci jaderné havárie, dále poukazoval na nedostatečnou léčbu a zvýšené riziko ohrožení zdraví i života v důsledku dalšího pobytu v tamním zamořeném území. Tvrzení žalobce jsou podle soudu podstatně širšího rázu a nebylo možné se s nimi vypořádat pouhým odkazem na uvedené rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Soud vyslovil přesvědčení, že bylo zapotřebí pořídit podklady pro řádné posouzení žalobcem namítaných skutečností, tedy o tom, jakým způsobem se země jeho původu vypořádala s ochranou zdraví osob, které se podílely na likvidaci následků havárie.

Podklady a argumentace žalovaného nebyly s ohledem na shora uvedené zcela úplné, a proto soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Ve včasné kasační stížnosti žalovaný (dále též „stěžovatel“) namítl nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu. Jediným důvodem pro zrušení rozhodnutí bylo podle žalovaného neudělení azylu žalobci podle § 14 zákona o azylu. Stěžovatel odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž soud přezkoumává rozhodnutí o humanitárním azylu pouze v omezeném rozsahu. K tomu citoval rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, neboť je přesvědčen o tom, že své rozhodnutí o humanitárním azylu řádně odůvodnil a toto rozhodnutí je v souladu se zjištěným stavem věci, jasné, nerozporné a zcela přezkoumatelné. Krajským soudem zpochybněný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2004, č. j. 5 Azs 38/2003 - 58, lze podle stěžovatele použít na souzenou věc, a to tím spíše, že žalobce není osobou zasaženou havárií, nýbrž toliko likvidátorem škod. Bagatelizace zdravotní péče v Bělorusku ze strany žalobce je podle stěžovatele pouze subjektivní, závěr soudu o nedostatečném zvážení všech okolností tedy nemá oporu ve spise. Stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69, podle něhož rozdílná zdravotní péče nemá relevanci z pohledu řízení o udělení mezinárodní ochrany. Soudem uváděná špatná ekologická situace v zemi původu je dále skutečností irelevantní z hledisek důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel je přesvědčen o tom, že se žalobce dopustil tzv. azylové turistiky, kterou je nutno vnímat jako zneužití institutu mezinárodní ochrany. Stěžovatel považuje za nadbytečný požadavek soudu, aby shromáždil informace o dalších osobách, které odstraňovaly následky černobylské tragédie, neboť informace o zemi původu poskytují plastický obraz možností léčby v Bělorusku a navíc vyvracejí tvrzení žalobce o nedostatečné léčbě v jeho domovské zemi.

Soud nezohlednil okolnost, že žalobci byla udělena doplňková ochrana podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu na dobu 12 měsíců, která mu umožňuje legální pobyt na území České republiky. Žalobce se stává účastníkem veřejného zdravotního pojištění a otázka jeho léčby je tak vyřešena. Rozsudek soudu považuje stěžovatel za nezákonný zásah do správního uvážení. Soud se tak podle stěžovatele dostal do rozporu s právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v rozsudku ze dne 15. 8. 2011, č. j. 4 Azs 7/2011 - 117, a to ohledně otázky posuzování humanitárního azylu.

Stěžovatel dále namítl, že soud mu sice uložil rozhodnout toliko o otázce humanitárního azylu, avšak s ohledem na nedělitelnost výroku musel zrušit celé správní rozhodnutí, takže by stěžovatel musel znovu přezkoumat případ žalobce v celém rozsahu a vydat nové rozhodnutí, což je podle něj nelogické. Stěžovatel je přesvědčen, že kasační stížnost zásadním způsobem překračuje jeho vlastní zájmy, a to z důvodu zásadního právního pochybení krajského soudu, který nerespektoval ustálenou judikaturu týkající se humanitárního azylu. Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. 4. 2012, č. j. 29 Az 9/2011 - 68, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že považuje napadený rozsudek za správný. Soud totiž přezkoumával pouze míru správního uvážení a nikoliv její dopad

na věc nebo na samotné důvody neudělení humanitárního azylu. Proto žalobce navrhl odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto judikátu „*přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.*“

O přijatelnou kasační stížnost se tak podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.

2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:
a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud při svém rozhodování vycházel mj. i ze stěžovatelem citovaných rozhodnutí, dospěl však k opačným závěrům než stěžovatel. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Azs 60/2003 - 50, dostupného na www.nssoud.cz, je rozsah dokazování ve správním řízení ve věcech azylových dán obsahem podané žádosti. Nejvyšší správní soud je však v souladu s názorem Krajského soudu v Hradci Králové přesvědčen, že žalobce uvedl v řízení o udělení mezinárodní ochrany skutečnosti, které vyžadovaly řádné a důkladné zhodnocení v rámci správního uvážení ohledně rozhodnutí o udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu.

Pokud jde o odkaz stěžovatele na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, dostupné na www.nssoud.cz, pak je zapotřebí poukázat na to, že v tomto rozhodnutí dospěl soud mj. k závěru, že *„udělení azylu z humanitárních důvodů je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je skutečně věcí diskrečního oprávnění správního orgánu, soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů.“*. Zcela v intencích těchto právních závěrů pak při svém rozhodování postupoval i Krajský soud v Hradci Králové. Vědom si toho, že nemůže správnímu orgánu uložit, jak má v režimu správního uvážení rozhodnout, krajský soud ve svém zrušujícím rozsudku žalovanému toliko vytkl, že při rozhodování o udělení humanitárního azylu důkladně nezvážil všechny žalobcem uváděné skutečnosti a uložil žalovanému opětovně provést správní uvážení ohledně udělení či neudělení humanitárního azylu žalobci podle § 14 zákona o azylu. Procesně správný a zákonu odpovídající postup krajského soudu tedy nebyl v žádném případě v rozporu s výše uvedeným rozhodnutím Nejvyššího správního soudu.

Pokud jde o námitku stěžovatele, že na souzenou věc plně dopadá rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2004, č. j. 5 Azs 38/2003 - 58, dostupné na www.nssoud.cz, pak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že ani toto rozhodnutí na souzenou věc nelze použít, neboť v něm soud řešil skutečnost, že obava z následků ekologické havárie nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu. V nyní souzené věci však krajský soud dospěl k závěru, že okolnost účasti žalobce na likvidaci jaderné havárie v Černobylu měla být stěžovatelem více zvážena v rámci posuzování okolností pro případné udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, a nikoliv jako okolnost udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu.

Rovněž pokud jde o odkaz stěžovatele na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69, resp. rozhodnutí ze dne 25. 8. 2011,

č. j. 4 Azs 7/2011 - 117, obě dostupná na www.nssoud.cz, pak se Nejvyšší správní soud se závěry těchto rozhodnutí ztotožňuje. V souzené věci však - na rozdíl od situace v citovaných rozhodnutích - stěžovatel žalobcem tvrzené okolnosti nedostatečně posoudil v režimu správního uvážení ohledně udělení mezinárodní ochrany podle § 14 zákona o azylu, a proto Krajský soud v Hradci Králové postupoval správně, když jeho rozhodnutí zrušil.

Nejvyšší správní soud dále odkazuje na svůj rozsudek ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004, dostupný na www.nssoud.cz, podle něhož je správní orgán co do skutkových okolností limitován tvrzeními žadatele o azyl a jinou možnost ani nemá. Nejvyšší správní soud přitom podotýká, že v souzené věci žalobce uvedl v řízení o udělení mezinárodní ochrany takové skutečnosti, jež měl stěžovatel řádným a přezkoumatelným způsobem posoudit z hlediska všech forem udělení azylu, tedy i řádně provést správní uvážení ohledně udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, a pokud tak neučinil, bylo na místě jeho rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k novému posouzení.

Zrušení celého správního rozhodnutí s ohledem na nedělitelnost jeho výroku napadeným rozsudkem nemá za následek povinnost žalovaného zabývat se v dalším řízení všemi důvody mezinárodní ochrany. Proto postačí, když v něm žalovaný bude v intencích zrušujícího rozsudku krajského soudu posuzovat pouze otázku humanitárního azylu, přičemž závěry učiněné v předchozím rozhodnutí ve vztahu k dalším formám mezinárodní ochrany bude moci v případě nezměněného skutkového stavu přejmout do svého nového správního rozhodnutí.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 120 s § 60 odst. 3 věty první s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Žalobci byl usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 3. 2011, č. j. 29 Az 9/2011 - 15, ustanoven zástupcem advokát Mgr. Jan Urban. Ustanovený zástupce je oprávněn zastupovat účastníka řízení také v řízení o kasační stížnosti, přičemž odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů hradí stát, jak vyplývá z § 35 odst. 8 s. ř. s. Ustanovenému zástupci byla přiznána odměna za zastupování žalobce podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a to za jeden úkon právní služby ve výši 2100 Kč za vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 11. 5. 2012, a náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky). Jelikož advokát je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšuje se odměna o tuto daň. Částka daně pak činí 20 %, tedy 480 Kč. Jiný úkon v řízení o kasační stížnosti advokát neučinil a žalobce již zastupoval v řízení

před krajským soudem, takže byl s danou věcí náležitě obeznámen a nemůže mu proto být přiznána také odměna za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb. Celkem tedy odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů advokáta činí 2880 Kč. Tato částka bude advokátovi vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. srpna 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu